

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDŰS NÁNDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SÁNDOR

Macdonald elmondotta programját

Európa célja: a világbéke — Az angol-francia feszültség

Az új angol kormány eddigi tényekese beigazolni látszik azt a nagy reményt, amelyet Európáért megalakulásához fűztek. Minden jel arra enged következtetni, hogy Macdonald kormánya a valóban ártó pacifizmus és engedékenység jegyében szándékozik megoldani az európai válságot és politikájának irányítóját elsősorban a még rendezetlen, külső és belső harcokkal küzdő államok felé fordítja. Macdonald a francia sajtó egy előkelő képviselőjének egyenesen a wilsoni elveken fölpietett népszövetségről, Németország és oroszország világgpolitikai rehabilitációjáról beszélt. Kiegyenlítést célzó elveinek kifejtése közepett aggodalommal emlékezett meg Franciaországnak épp ellentétes politikájáról.

Franciaország — úgymond Macdonald — még Angliát is gondolkozóba ejti aziránt, hogy az általános katonai készülődés közepett ajánlatos-e olyan nagy biztonságban éreznie magát. Franciaország légi fegyverkezése és számtalan új intézkedése Nagybritannia ellen is irányulnak, aminek eredményeként a szigetország népei fokozott nyugtalansággal és bizalmatlansággal tekintenek Páris felé. Az új angol kormány föl kell, hogy értékelje az evidens veszedelemeket s meg kell, hogy tegye a szükséges ellenintézkedéseket, melyek — remélhetőleg — megmaradhatnak a békés tárgyalások keretei között. Franciaország adósságainak kiegyenlítésére a legbiztosabb mód, ha Németországgal való viszonya szanálódni. Németországot a népszövetségben hely illeti meg. A Ruhr-megszállás káros és elítélendő. Eből csak újabb bonyodalmak és nyomorúságok születhetnek.

— Meggyőződéseim — úgymond Macdonald — hogy a német demokrácia őszinte és békés érzelmű. A szeparatizmusnak nincs helye, ez csak a birodalom teljes széthullására és Európa orvoshatatlanságára válnék. Bizom a francia nép józan ítéletében és pacifista szándékában.

Nem utolsó érdekessége az angol politikának az a tény, hogy Macdonaldnak a fórumon való szereplése és új irányu politikájának inagurálása óta a fenyegető levelek százaft kapja. Az angol rendőrség megtesz minden intézkedést a brit állam fő megvédésére.

Az angol politika legfrissebb eseményeibe egyébként érdekesen kapcsolódik be Magyarország is, azon távolabbi horderejű meghívás által, melyben a „Fabian Society” angol tudományos társaság Keleteurópa ügyeinek megvilágítására Peidl Gyulát, a magyar szociális mozgalmak egyik reprezentatívmanjét és Vámbéry Rusztom hírneves orientalistát felszólította. A konferenciát Londonban tartják meg. A „Fabian Society” három tagja aktív miniszter a jelenlegi angol kormányban. 1883-ban alakult, ma már hetvenöt fiókja működik Angliában. Működése úgyszólván az egész brit közeposztályt felöleli.

Érdekes tünete az angol politika szociális hullámzásának az a tény is, hogy az új kabinet néhány munkáspárti minisztere lemondott a második internacionálé végrehajtó-bizottságában viselt tisztségéről. Újabb londoni jelentés szerint Irving munkáspárti képviselő hirtelen meghalt.

szakértőket kijelölni. Szükséghez képest a további intézkedéseket is ez a bizottság fogja megtenni, ha ilyenek a leltározás folyamán felmerülnek.

Hogy a leltározás mily nagy munka, arra eleven példa, hogy amikor Széchenyi Miklós gróf vette át elődjétől a püspökség törzsvagyonát, a leltározás nem kevesebb, mint félévi intenzív munkát igényelt. Érdekese az is, hogy az utóbbi évek leromlott gazdasági helyzetének következtében igen sok oly kegyuri kötelesség teljesítése elmaradt a püspökség részéről, melyeknek hiánya a gróf Széchenyi által fölvetett s a mostani bizottság által fölveendő leltározás között differenciákat fog föltüntetni. Ugyanis egyes egyházi épületek a régi leltárban, mint jókarban tartott objektumok voltak föltüntetve. Ezek természetesen az idők folyamán lényegesen rosszabb állapotba kerültek, mint a Széchenyi által eszközölt átvétel idején voltak. Nem lehetetlen, hogy amennyiben a leltár lényeges eltéréseket fog felmutatni az előző leltárral szemben, úgy ezen eltérések kiegyenlítésére a kormányhatóság az elhunyt püspök itt található magánvagyonához is hozzányúl.

Nagy harcok várhatók a parlament új ülészakán

Az averescanus párt kivételével mindenki részt vesz a vitában

Ma nyílik meg újból a parlament. Az ellenzéki pártok lapjai máris élénk akcióba kezdtek. Különösen éles a független „Lupta” amely két cikkben is foglalkozik a várható eseményekkel. Milie Constantin vezető cikket ír az ellenzék terveiről. A kormány ebben a parlamenti szezonban gazdasági programjának főbb pontjait akarja törvénybe iktatni. Mi elismerjük — írja a Lupta — hogy ezek a tervek jók és az ország gazdasági fellendülését szolgálhatják, azonban a liberálisok gazdaságilag annyira megakarkják erősíteni magukat, hogy akkor, amikor más párt kerül kormányra, mégis csak ők kormányozzanak hatalmas gazdasági befolyásaikkal. Ezt a célt akarják elérni az új törvényekkel.

A bányatörvényt, a vízierők kihasználására vonatkozó törvényt, az állami üzemek komercializálását, egy hatalmas koncern létesítését az ország természeti kincseinek gazdaságos hasznosítására egytől egyig olyan tervek, amelyek hatalmas gazdasági fellendülést produkálhatnak. De a kormány terve a Lupta szerint az, hogy minden vállalat igazgatóságába a saját embereit ültesse és így politikai befolyását gazdasági erejével növelje.

Természetesen az ellenzéki pártok újabb ellenakciókra készülnek. Az ellenzéki pártok politikai szempontból nézik csak a dolgokat, mert hiszen nemzetgazdasági szempontból mégis csak a gazdasági helyzet fellendülése a fontos és semmi körülmények között sem szabadna gazdasági kérdéseket politikai fegyvernek használni fel, mert ez csak az összesség kárára mehet.

Érdekese, hogy most már megtörtött az ellenzéki pártok ellenállása is. A nemzeti párt — a Lupta értesülése szerint — részt vesz a parlament munkájában továbbra is, hangsúlyozva, hogy a választások törvénytelenek voltak.

Megkezdték a püspökségi vagyon leltározását

Jonescu államtitkár Nagyváradon

Tegnap kezdődött meg a nagyváraditatin szertartású püspökség törzsvagyonának a vallásügyi minisztérium főzbenjöttével történő leltározása. A hatalmas munkát tudvalevőleg gróf Széchenyi Miklós halála tette aktuálissá. Hasonló leltározásokra a magyar impérium idején szokásban volt egy kormánybiztos kiküldése a Kolonics-féle egyezmény, illetve az 1883. évi vallásügyi törvény alapján. A magyar kormánybiztos kiküldése a múltban a magyar király kegyuri jogain alapult. A jelenlegi kormánybiztos a vallásügyi kormány most arra hivatkozva küldötte ki a leltározás teihatalmu intézőjeként, hogy a püspökségek a történelem folyamán hasonló kormánybiztosok működését szintén akceptálták.

A kormánybiztos vasárnap este érkezett Nagyváradra Jonescu Péter államtitkár személyében. Vele együtt jött dr. Suciu ügyvéd kincstári főügyész is.

Mindkét ur számára a püspöki rezidenciában tartottak fenn szállást.

Hétfőn délelőtt 11 órakor került sor annak a bizottságnak megalakítására, mely a leltározást végre fogja hajtani. A bizott-

ság megalakítása előtt a káptalan hangsúlyozta azt az elvi fölfogását, amit az apostoli kormányzó már előzőleg kifejtett a püspökségi vagyonra, illetve annak likvidálására vonatkozólag, hogy tudniillik a magyar kormánybiztos kiküldése a magyar király történelmi jogainál fogva volt megindokolt, míg az apostoli szék hasonló jogokkal a román dinasztia még nem kereste meg, tehát a kultusz-kormány biztosküldési joga szerintük nem áll fenn.

Jonescu államtitkár megértően fogadta a káptalan elvi kifogásait. Kijelentette azonban, hogy ő csak végrehajtó közege kormányának. Nem tehet mást, mint kapott utasítását foganatosítja. Sokkal élesebb módon foglalt állást a káptalannal szemben Suciu kincstári főügyész. Mindazáltal sikerült az elvi ellentéteket annyira elsimítani, hogy a leltározó bizottság még tegnap délelőtt megalakulhatott. Tagjait lettek: a káptalan részéről dr. Schriffert Béla és Molnár kanonokok, a püspökség részéről pedig Mayer Antal püspöki helynököt designálták. A bizottsági alakuló gyűlés, amelynek megnyitását különben Popovici prefektus is jelen volt, elhatározta, hogy munkásságát naponta 9-től 1-ig fogja folytatni s jogában lesz

A parasztpárt részt vesz a parlamenti üléseken, sőt élénk harcot akar vívni Vintila Bratianu gazdasági programja ellen. Egyedül Averescu generális és hívei nem ismerik el továbbra sem a kormány törvényességét. Argetoianu tábornok hívei részt vesznek a parlament ülésén és valószínűleg a loyális ellenzék szerepét játsszák.

Jorga Miklós külföldön tartózkodik. Hívei most is folytatják eddigi politikáját.

A mai napon természetesen csak az ünnepélyes megnyitás formalitásai perregnek le.

Kerületekre osztották a rendőrséget

A közönség saját kerületében teszi meg ezután panaszát

A nagyváradi államrendőrségen február elejével egy régi terv valósul meg. Az államrendőrséget kerületekre osztják föl. Évekkel ezelőtől már kipróbálták a kerületi kapitányságok rendszerét s mert nem volt elegendő tisztviselő, nem tudtak kellő mértékben a közönség rendelkezésére állni. Most Catana prefektus ismert agilitásával megvalósította fővárosi mintára a kerületi kapitányságokat. Minden kerület élére egy kerületi kapitány kerül nagyszámú rendőrséget és tisztviselővel, azonkívül egy teljes detektívcsoporthoz fog működni minden kapitányságon. Minden panaszt — a város kerületi szegmenseit — a kerületi kapitányságon veszik fel. A nyomozásokat a kerületeknél folytatják le és a főkapitányságon ezután sem miféle panaszt nem vesznek fel.

A kerületi kapitányságok pár nap múlva megkezdik a működésüket. A közönségnek ezután csak a saját kerületénél kell panaszát megtenni. Az új beosztást a közönség tájékoztatása miatt itt közöljük:

Első kerület: Központi kerület: Kerületi kapitány Cioaba János. Beosztott tisztviselők: Carbu, Borody, Biró és Nemes komisszárusok. A rendőrségi felügyelő Darabont Ferenc adjutánt.

Második kerület: Olasz. Kerületi kapitány Wolff. Beosztott tisztviselők: Cădușan, Roxin György, Zilahy és Vasilescu komisszárusok. A rendőrségi felügyelő Pap József rendőrkapitány.

Harmadik kerület: Valence. Kerületi kapitány Dancu Valér. Beosztva Russu, Molnár, Anca Theodor. A legénységet itt Mazey tiszthelyettes vezényli.

Minden segédhivatal, a rendőri kihágási bíróság és utóval ügyosztály továbbra is a főkapitányságon marad. Hivatalos órák a kerületeknél is reggel nyolctól féltekéig lesznek.

Minden kerületi kapitányságon éjjel-nappal inspektorok tiszti szolgálatot látnak.

A főkapitányságon csak a prefektus titkári hivatala és a központi büntető osztály marad Starrak Alfréd és Jönescu vezetésével. Ide osztották be a Fodor csoportot is szolgálatára. A közigazgatási rendőrséget továbbra is Costescu Elmira vezeti.

Bucico polgármester nyilatkozata

A város fejlődéséről, aktuális kérdésekről és egy intenzív munkaprogramról

Bucico polgármester a marhavásártérről érkezett meg, ahol a husarak emelésével kapcsolatban személyesen kontrollálta az élőállat árakat. Munkatársunk előtt Nagyvárad általános helyzetéről a polgármester a következőket nyilatkozott:

— El vagyunk határozva, hogy ebben az évben oly jelentős dolgokat műveljünk a városfejlesztés terén, melyek erős kihatással kell hogy legyenek az általános viszonyokra. Építkezési programunkkal kapcsolatban

felvetettük a munkáslakások építését

mint amely fontosabb és előbbreváló a vásárcsarnok megteremtésénél. Jól ismerjük a helyzetet és tudjuk, szükség van munkáslakásokra, de ezt a kérdést nem lehet hebeburgyán megoldani s olyan anyagi képességeket igényel, amellyel a város nem rendelkezik. Ugy kellene, hogy elsősorban a gyárak kövessék a vasgyár példáját, ahol Erdős igazgató munkásainak mintaszertű épületeket emeltetett. Részleges megoldásba nem mehettünk bele, mert egy-két épület sorsa ugyanaz volna, mint

a jelenlegi munkásházé, ahol egyetlen munkás se lakik

s a lakástörvény módját sem ad, hogy a helyzetet változtathassunk.

— Költségvetésünk megengedi, hogy egy bizonyos és jelentékenynek mondható összeget a város fejlesztésére fordítsunk. Mint lukratív befektetésre gondolunk elsősorban

Dr Kiss Döme jubileuma

Ardelean Justin dr és Thury Kálmán dr üdvözlő beszéde

Tegnap délelőtt keresték fel azok a szervezők Dr Kiss Döme szenátort, az ügyvédi kamarának 40 év óta tagját s jelenleg dekanját, amelyek üdvözlőni kívánták a teljes szellemi és testi frissességben levő férfit.

Az egyház volt az első, amely megjelent az ünnepet lakásán. Az egyház nevében Major György esperes vezetésével Stan Vasile lelkész és dr Rednik Gábor gondnok üdvözlőket abból az alkalomból is, hogy az egyháznak 40 éve gondnoka. A nemzeti párt nevében Radu Jakab dr kanonok tiszteletet.

A megjelent vendégeket a jubilánsnak a felesége, Bianu Vaszléné látta szívesen terített asztalánál.

Az első beszédet Ardelean Justin dr tartotta és a következő szavakkal üdvözlölte a jubilánst:

A nagyváradi ügyvédi kamara tagjai megjelentek Ön előtt, hogy kifejezzék tiszteletüket most, amikor negyvenedik évét betöltötte annak a munkának, amelyet a jogkereső közönség és munkatársai javára és az igazságszolgáltatás fejlesztése érdekében végzett. Eljöttünk, hogy szerencsekívánatainkat kifejezzük és biztosítsuk elismerésünkről, tiszteletünkről és szeretetünkről és kifejezzük Önnek szemben azt a hódolatot, amellyel személyének is tartozunk.

Dékan Ur! Ön negyven éven keresztül dolgozott becsülettel munkával és csak becsületet szerzett az egész ügyvédi karnak. Ugyis, mint ügyvéd és mint a testületünk vezetője, mindig nagy jóakaratot tanúsított Ön kollegáival szemben, akik most is körülötte összegyűltünk, hogy szerencsekívánatainkat kifejezzük. Ezeknek nevében is kifejezem végtelen szeretetünket, ragaszkodásunkat és jókívánatainkat. Isten sokáig éltesse!

A nagy hatást keltő kitűnő beszéd után dr Thury Kálmán alelnök magyar nyelven üdvözlötte a jubilánst. Az ember életében — mondotta — vannak határjelzők, ahonnan visszatekint az ember s bírálatot mond. Neked ez a határjelző most érkezett el s látjuk a gondolatot, amely vezetett. Mindig az elvek központjában állottál, értékes és őszint munkálkodás avatott

a nagyvásártéri körülbelül kétszáz állandó jellegű barakktel felépítésére.

Ezek a sátrakat helyettesítő üzletteliségek téglából és cementből fognak elkészülni, külső csinnal és igen tartósan. Két-három év alatt az egész építkezés amortizálódik s továbbra a városnak tekintélyes jövedelmet nyújt. Egyben megszűnik a roppant sátoranomália. Elsősorban is a városi jövedelmek szaporítása céljából fontos ez, mert

a városi tanács elismeri, hogy az idén erősen igénybe vette a polgárság teherbíró képességét.

A jövő évben redukálni akarjuk a taxákat s különböző városi illetékeket, de ez év tevékeny munkája megköveteli az áldozatkészséget.

Nem fogunk elhanyagolni egyetlen alkalmat sem, ahol jövedelem kínálkozik s remélem, hogy rövidesen napirendre kerül a Rimanóczy-bérlét ügye is, mert nem lehet, hogy amikor a jelentéktelenebb Széchenyi-bérléért 260000 leit meghaladó összeg folyik a város pénztárába, ugyanakkor egy ily nagy objektumot szinte jelentéktelen összegért lehessen birtokolni.

— Igen tetemes kárt okozott számunkra a föld kisajátítás is, mert a városi földek egyrésze kényszerbérletbe van adva. Hisszük, hogy jótékony szándékaink minden téren érvényesülhetnek fognak, a város fejlődni fog, a polgárság elégedett lesz, a munkásság munkaalkalmához jut. Akaratunk s jövő terveink ezekben konkludálnak.

fel kiváló emberré. Zárjában működésében a erkölcsi elvek vezérelték. Segítsen az ég a tisztas munká, a megértés, bekeszeretet után, amelyhez barátai üdvözlését hozom.

A kolozsvári ügyvédi kamara elnöke, dr Suciu Janos személyesen eljött a jubileumra. A közjegyzői kamara dr Popa Györggyel képviselte magát. Kedves figyelemre jelle volt, hogy Catana Aurélie, a rendőrprefektus felesége és dr Fehér Adolfiné gyönyörű virágcsokrokat küldtek az ünnepeltnek.

A Polgári Takarékpénztár, amelynek a jubiláns 80 éve igazgatási tagja, dr Micula György pápai prelatus vezetésével hűdött-séggel fejezte ki örömet. Az egyházmegyei hivatal Mihailu Tivadarral képviseltette magát. Az itélőbíróság nevében Stancescu István elnök mondott elismerő beszédet a dékan előtt. Az államépítészeti hivatal Varró Domokos műszaki tanácsos képviselte.

Dr Kiss Döme dékan a 40 évre visszatekintve, elődei árnyát látja, akik negy embernek voltak s akiknek szerény utóda. A szeretetet s a kölcsönös becsületet jelöli meg, amely a társadalmat összetartja. A jókívánatokat köszöni.

Ete bankett volt a Palace-ben, amelyen sokan jelentek meg a társadalom kiválói közül.

Eladó Clulon

a belvárosban elődrangu vevőkörrel bevezetett 10 év óta fennálló női

kalapüzlet.

Cim a kisdóhivatalban

LEICHTNER
SZÖRMEÁRUHÁZA
17A-CIOROGARIU-URI-UTCA 4 SZAM
LEGUJABB MODELLEK
• OLCSÓ ÁRAK •

„Dorlan” filmszínház

Kedd — szerda

Casanova

Egy középkori lovag szerelmi kalandjai 6 felvonásban.

A főszerepben:

Beregi Oszkár.

Jön

Jön

Az orleánsi szűz

Héjjas Isten nevében vallalja a bűncselekményeket Ujabb uszítások a fajvédők ceglédi népgyűlésén

Budapestről jelentik: A fajvédők Ceglédén népgyűlést tartottak. A népgyűlésen Lendvai István hosszú és szenvedélyes beszédben a szocialistákat és a zsidókat támadta. A népgyűlésen Eckhardt Tibor is felszólt, aki szerint

gazdasági kérdéseknek kell uralni a magyar politikát, nem utcai szónoklatoknak.

— Intézményes cselekedetek kellenek a keresztény politikához.

Kiss Menyhért képviselő hangoztatta, hogy a zsidók kezén ötmillió hold föld van. *Haladéktalanul el kell venni minden talpalatnyi földet tőlük.*

A népgyűlésen felszólt még Zsirakay János, majd Prónay Pál beszélt, visszaemlékezett különítményének szegedi elindulásáról.

— Egy célunk volt — mondotta: Prónay — megbosszulni a kommunista gyátlázatot.

Héjjas Iván már túlfutott hangulatban emelkedett szólására:

— A francia kommun bukása után — mondotta Héjjas — Galiffet tábornok tizennégyezer embert végeztetett ki. *En kiadtam a parancsot, amit tettem, azt állom. Megtettem!* A legnagyobb, személyem elleni támadások során is odakialtottam, *hogy én adtam ki a parancsot.* De most is, mint mindig Isten és ember előtt vállalom érte a felelősséget. *Engem agyon lehet lövni, de a sárba, piszokba fullasztani sohasem.*

Ulain nem beszélhetett a népgyűlésen, mert a tárgysorozatba nem lett felvéve. A népgyűlést követő ötvenperitűkes lakomán Ulain is beszélt de csak gazdasági kérdéseket érintett.

Mi a husdrágaság oka?

Amikor minden élelmiszernél a drágulás rohamosan növekvő jele mutatkozik, megdöbbenően hat a város lakosságára, hogy a husárok felemelését kérték a mézárások is. Hasas Sándor dr. főállatorvos hírlapokban kifejtett nyilatkozatában teljesen indokolatlannak tartja az ármegeállapító bizottság javaslatát, amely a marhahúst 3, a sertéshúst 2 lejjel óhajtja emelni. A kérdés nem olyan kisfontosságú, hogy a főállatorvos nyilatkozatain az ármegeállapító bizottság könnyen siklohdasson, de viszont alapos tanulmányozást és mérlegelést igényel a mézárások kérdése is, kizáróan abból a szempontból, hogy nem szükséges-e a kormány megszorító intézkedését kikérni. Nevezetesen a mézárások azzal érvelnek, hogy az árak emelkedésének a nagy export az oka. A közvagóhidon levágott marhák 80 százalékát exportálják.

Szerintük az élő marha ára nem a váradia piacon alakul ki, sőt Bukarestben sem. Mert az exportőrök országszerte szedik össze a marhaállományt. Ez a nyolcvan százalékos export okozza — szerintük — hogy a helybeli mézárások Nagyváradon kénytelenek az exportra szánt állatokból vásárolni, hogy a várost hussal elláthassák. A mézárásos ipar csődjét emlegetik arra az esetre, ha az általános drágasággal nem tarthatnak lépést és az ármegeállapító bizottság nem teljesíti kérésüket.

Hogy mennyiben felel meg a valóságnak a mézárások állítása, azt még nem tudjuk, de éppenséggel nem tartjuk valószínűnek, hogy az innen kiinduló export volna a husdrágaság oka.

• Ha ragályos betegség fenyeget, ügyeljünk a belek szabályos működésére. Koprol az ideális és jóízű csokoládé hasajtó erre a legalkalmasabb.

Egy félóra dr. Schönfeld londoni főrabbinál

Felfrissülésre vár az angol zsidóság — Pénzkérdés Palesztina — Macdonald és az angol polgárság

Érdekes vendége van néhány nap óta Nagyváradnak, dr. Schönfeld Viktor londoni főrabbi, aki huga, Schönfeld Ella esküvőjére érkezett Nagyváradra. Dr. Schönfeld Viktor Váradról származott el s ma ismert és jelentős alakja a cionista mozgalmaknak, mély tudású férfi, aki esztendőket töltött Palesztinában is és széles látkörénél fogva alapos ismerője az általános viszonyoknak.

Munkatársunk rokonainak Rimanóczy-utcai lakásán kereste fel a főpapot, aki nemes egyszerűséggel és szívesen állott rendelkezésére. Első sorban is azok a felvetések kerültek fel, amelyek érdekelték bennünket, amelyhez dr. Schönfeld Viktor, mint zsidópap legközelebb áll:

a nyugati zsidóság elhelyezkedése a háború utáni relációkban.

— A háború — mondotta a tisztelendő ur — elsősorban anyagilag érintette a nyugati államok zsidóságát. A zsidó elemek jobban érezték meg s különösen Angliában a kereskedelem térszűkítését, mert a zsidók nagyszázaléka Angliában kereskedéssel foglalkozik. Disztinválni kell, **ez nem azt jelenti, hogy az angol kereskedők nagyrésze zsidó, hanem azt, hogy a zsidók nagyrésze kereskedő.** Végzetesnek ugyan korántsem mondhatók a háború okozta károk, viszont a zsidóság politikai elhelyezkedésében Nyugaton sokkal stabilabb lett. Ezt főként a bevándorlási esőkkenése idézte elő, mert míg a háború előtt a keleti zsidóság korlátlanul tendálhatott Anglia felé, ma a bevándorlást erős korlátozások szűkítik, majdnem minimálisra. A letelepedés nehézségének egyetlen oka — a munkanélküliség.

Anglia zsidósága az új kormánytól első sorban a bevándorlási nehézségek megszüntetését várja. Bevándorlás nélkül az angol zsidóság morális és vallási fejlődését súlyos veszélyek fenyegetik, mert tartani kell a felszivódástól és az, hogy az angol zsidóság az egyetemes zsidóérdekeknek mindenkor reprezentáns szószozója volt, éppen a keleti bevándorlók tömennyítő szerepéből következett. Palesztina ügyének felszínre tartása a bevándorlásoknak köszönhető, ami bár ma nincs, egy csöppet sem veszített intenzitásából. A munkáskormány álláspontja a palesztinai kérdéssel szemben semmivel sem kedvezőtelenebb, mint a megelőző kormányoké. Sőt

Macdonald két évvel ezelőtt néhány hetet Palesztinában töltött a zsidó munkáspárt meghívására

és ott a speciális munkamódszereket és a kooperatív és kollektív munkaviszonyokat tanulmányozta. Visszatérve oly nagy lelkesedéssel beszélt az új állam kifejlődéséről, hogy ennek hatása alatt colonel Vedgwood aktív részese lett a cionista ideálok megvalósításának és Amerikába utazott, hogy erősítse a propaganda delegáció működését. Hozzájárult ehhez az elhatározásához az is, hogy Vedgwood volt az, akit Anglia a fehér terror idején a magyarországi zsidó és munkásügy tanulmányozására kiküldött. Ez a Vedgwood, a mint az itt is ismeretes, egyik jelentős tagja a brit kormánynak. Vedgwood egyébként nem zsidó.

Nyugati zsidók — keleti zsidók

— Arra a kérdésre, hogy a nyugati zsidóság figyelemmel kíséri-e a keleti országok zsidó lakosságának egyre súlyosabbá váló helyzetét, csak azt felelhettem, hogy az angol zsidóság mindenkor samponja volt az egyetemes életnek. Van egy londoni szervezet, a Board of Deputies, amely parlamentszerű képviselő. Ez a szervezet semmisítette meg a Németországban is fellángoltatni akaró antiszemita mozgalmakat. Egyébként szintén előtérbe

segíti a cionista mozgalmat s mondhatom, hogy Palesztina ügye jól áll. Vannak ugyan ellenkező hangok, azonban ez azoknak a türelmetleneknek a hangja, akik kétezzer évi hontalanság után egy kész államságot véltek az alakuló országban feltalálni. Sajnos, a zsidóság, mely leginkább óhajtott Palesztinába menni, kizökönt a régi ökonomikus mederből és új viszonyaiiban nem tud célhoz érni. Mert Palesztina megvalósítása elsősorban pénzkérdés, s az európai valuták leromlása éppen azt a zsidó középosztályt pusztította el, amely szükségképpen akart otthonat találni az új országban. Főleg az orosz helyzetre gondolok, ahol a bolsevizmus elsősorban tette főnkre a zsidó tömegeket. Az egyiptomi font, mely 5 dollár értéket képvisel, a mai viszonyok közt főleg a kíváncsiorolni kész keleteurópaiak részéről elérhetetlen pénzmonstrumot reprezentál.

Anglia, Európa és a munkáskormány

Bár nem vagyok politikus, de a változott helyzetet főleg, azt hisszük, hogy két dologban fog ujjtást hozni. A munkáskormány két ellenzéke mindaddig jóakaratu opozíciót tanúsít, amíg valamelyik ellenzéki párt nem látja elérkezettnek az időt, hogy a kormányzatot ismét átvegye. A munkáskormány teendői közé tartozik és elsősorban ezt fog meg is valósítani, elismeri de jure az orosz államot. Ezzel úgyszólván újra csoportostul az európai egyensúly és Németország pozíciója megváltozik Franciaországgal szemben. Pláne ha hozzáteszük azt a közismert tényt, hogy a munkáspárt nemcsak helytelennek tartja, de definitív ellene van a jóvátételi politikának. A munkáspárt beltevékenysége abszolút nem kelt nyugtalanságot. Szociális revolúcióról szó sincs, szolid evolúció mindaz, amit Macdonald hozni fog. Megtörténik, ami már minden államban meg van: nacionalizálják az eddig magánkézben levő vasutakat és közlekedési eszközöket és elsősorban a szénbányákat. A magántulajdonba való intenzívebb belenyúlás, amely a szocializálást kimélyítendő, nincs a munkáspárt programjában. Erre még a skótok sem gondolnak, bár ez a csoport képviseli az új munkásuralomban a legradikálisabb szélsőséget.

* Új modern címestő Erdélyi J. Pjatu Unirii (Szent László-tér) 7. szám.

* Negyven leírt havonta rengeteg új könyvet olvashat a Hegedűs Hírlapiroda kölcsönkönyvtárából.

Apolló mozi.

1924. január 29 kedd és 30 szerda

VANINA

Hatalmas tragédia 5 felv.-ban Főszerepben:
Asta Nizszen, Paul Wegener,
Paul Hartmann, Bernhard Goetzke

Ezt megelőzi:

(Fixi-Faxi (Hall rom-boy kép)

a Fuzs vagy Hüss 2 felv. burleszk.

Jön

Jön

Pat és Patasthon

Egész Oroszország gyászolta Lenint

A nagy temetés — Hová temették Oroszország diktátorát

Egész Oroszország hatalmas gyász-pompája mellett temették el Lenint, az oroszok nagy diktátorát. A világraszóló temetésen százazrek vettek részt és az országos gyász jeléül hétfőn egész Oroszországban általános munkaszünet volt. A temetésről és annak előkészületeiről korábbi táviratok — melyek a nagy oroszországi hófúvás miatt csak elkésve érkeztek — ezeket jelentik:

Leninnek holttestét a szakszervezeti egyesületek székázházában ravatalozták fel és a lakosságot a kufafalkhoz engedték. Mivel óriási hófúvás dühöngött Oroszországban, a telefon- és táviróösszeköttetés Szentpétervárral teljesen megszakadt és így csak kerülő úton érkeznek a hírek a nagy temetés részleteiről.

„Leninváron” (Szentpétervár) az épületeken felárbórcra eresztett zászló leng és

A francia-csehszlovák szerződés szövege

Párisból jelenti a Rador: A francia lapok vasárnapi számukban közlik a francia-csehszlovák szövetségi szerződés szövegét. A szerződés nyolc pontból áll.

Az első két szakasz a szerződés közös eljárására vonatkozik, ugyanígy is a szerződők közös megegyezősége jár el olyan esetekben, amelyek biztonságukat veszélyeztetik. Ilyenkor közös intézkedéseket léptetnek életbe.

A harmadik és negyedik szakasz a st.-germaini békeszerződésről és a Habsburgok detronizációjának kérdésével foglalkozik.

Az ötödik szakasz a Hohenzollernek restaurációjából eredő közös eljárást alapítja meg.

A három utolsó szakasz szabályozza a két állam közötti vitás kérdések eldöntésére a kötelező döntőbíráskodást.

Oriási késések az összes vonalokon

Az expressz kilenc órát késett — Március elsőjén leszállítják az expressz jegyárát

Ma már nem olyan veszedelmesen nagy a havazás a vonatok késése még sem szűnt meg, sőt egyes vonalokon szinte szisztematikusan egyre növekszik a késés. A bukaresti „Lupta” című lap foglalkozik az óriási vasúti késésekkel.

A nagy késések — írja — nem kizárólag a mai szibériai klíma az oka, de nagyrészt az is, hogy nincs elegendő lokomobil és személykocsi. Sokszor a szesz-vagonok hiánya miatt csak nagy késésekkel tudják összeállítani a szerelvényeket és a késéssel induló vonatokról nem is lehet elvárni, hogy idejére érkezzenek be rendeltetési állomásukra.

A C. F. R. központi műhelyének statisztikája szerint a forgalomban lévő vasúti kocsik közül naponta kétszáz személykocsi válik részben az összeütközések, részben amúgy is kopott szerkezetük törése következtében használhatatlanná. A mai adminisztráció mellett szinte teljesen lehetetlen, hogy a vagonokat használható állapotba hozzassák.

Az összes vonatok nagy késéssel érkeznek a fővárosba. Legnagyobb a nagyváradi — bukaresti expressz késése, amely kerek

kilenc órással később érkezett a fővárosba.

Érdekes különben, hogy egyáltalában nem váltak valóra azok a reménysek, amelyek a vasúti vezérigazgató-sága az expresszvonatok krelálásához fűzött. Két gyorsvonatjáratot ugyanis ex-

ugyanígy gyászolnak a külföldi missziók épületei is. Lenint az úgynevezett Vörös-piacon a tribün és a szimbolikus munkaszobor között temetik. Temetkezési helyül egy piramis formájú mauzóleumot fognak emelni. A sirt megásták és a sír fölé, az üvegtáviratokat egész sorát kapta, a részvételtáviratokat helyezték, mely köré széles erkélyt építettek, ahol a lakosság ezrei defilíroztak el a halott diktátor előtt.

Brockdorf-Ranzau gróf német követ a diplomáciai kar nevében koszorút helyezett Lenin koporsójára. Csicserin egybéként a részvételtáviratokat egész sorát kapta, így a többiek között táviratozott Izmed-pasa és Nansen is. Musztafa-Kemal Kulinhez intézett részvételtáviratot. A külföldi missziók kormányai nevében fejezték ki részvétüket.

presszvonatokká léptettek elő, — a menetidő ugyan nem lett kevesebb és ennek az expresszvonatnak a jegyárai a személyvonati viteldijakkal éppen kétszeresét teszik ki.

Az utazó közönség azután egyáltalában nem veszi igénybe az expresszvonatokat és így azok teljesen üresen futnak. A többi gyorsvonatokat pedig tulzsúfolták. Erre való tekintettel a közlekedési minisztérium úgy döntött, hogy március elsőjével leszállítja a viteldijakat, úgy, hogy az új tarifa csak nagyon csekély százalékkal lesz magasabb a mai gyorsvonati viteldijaknál.

A görög nemzetgyűlésen élesen támadták Venizeloszt

Athénből jelenti a Rador: A görög nemzetgyűlés legutóbbi ülései igen viharos lefolyásúak voltak, mert a republikánusok élesen támadták Venizeloszt, aki amnesztiát akar adni az ellenforradalmároknak. A republikánusok megállapítják, hogy Venizelosz 1918-ban is túlságosan nagyilekűen viselkedett a royalistákkal szemben.

Venizelosz csak a vita elején szólalt fel, mert a későbbi üléseken betegsége miatt nem vehetett részt. Helyette az igazságügyminiszter reflektált a felszólalásokra, védelmébe vette a javaslatot és hangsúlyozta, hogy a kormány egyik főprogramja a belső béke helyreállítása. Ezenkívül a kormány felhatalmazást kért a nemzetgyűléstől, hogy az előző kormány által betöltött ellenzéki lapokat újból megjelentessék.

A Kereskedelmi és Iparkamarák kongresszusa Nagyváradon

Az ország kereskedelmi és iparkamarái e hó 24., 25. és 26. napjain Bukarestben értekezletet tartottak, amelyen a nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara képviselőiben dr. Papp János titkár vett részt.

Az értekezlet egyhangulag kimondotta, hogy minden egyes romániai kamara belép tagként a párisi nemzetközi kereskedelmi és iparkamarába s ennek következtében megalakította a párisi nemzetközi kamara romániai bizottságát, amelynek elnökét dr. Cherchez mérnököt, a bukaresti kamara és a gyárpárosok szövetsége elnökét, titkársul pedig Mircea mérnököt választották meg. A romániai bizottság párisi képviselőit később fogják megválasztani.

Az értekezlet kimondotta, hogy a romániai kereskedelmi és iparkamarák ez évi kongresszusát augusztus vagy szeptember havában Nagyváradon tartják meg s a pontos határidő, valamint a kongresszus programjának megállapítása végett hat tagu bizottságot küldtek ki, amelynek tagjai: Dr. Cherchez és Chr. Staieovici a bukaresti, Gh. Georgesbu és N. Jonescu a constancai

Barbu Romulus és dr. Papp János a nagyváradi kamara részéről. Ez a bizottság legközelebb tart ülést Bukarestben.

Ma van a Fischer-művész-társaság hangversenye

Ritka és órákig emlékeztető zenei élvezetben lesz része ma Nagyvárad mértő közönségének. Egy sereg érdekes, sőt szenzációs számú, menő bemutató emeli a Fischer-művész-társaság gyönyörű és rendkívül választékos, magas művészi műsorát. Bizonyos, hogy ehhez hasonló delikát hangverseny rég nem volt Nagyváradon és a közönség érthetően nagy érdeklődéssel várja a jegyeket a mai különleges estélyre. A nagyszerű program a maga teljességében a következő:

1. Bach: Prelude és Fuga C dur, Chopin: Etude F moll, Debussy: Children's corner, Zongorán előadja Weisz R. Magda. 2. Beethoven: Die Ehre Gottes, Dima: Hoiatire, Schubert: Doppelgänger. Énekli Popa Demeter. 3. Brahms: Fantasia D moll Scarlatti: Pastorale, Chopin: Ballade As dur, zongorán előadja: Fischerne, Szalay Stefánia. D. Wolf: Über Nacht, Schumann: Dichterliebe, énekli dr. Pallady Leontinné, 5. Chopin: Nocturne, Debussy: Eu bateau. Creisler: La Gitana, hegedűn előadja V. Pollermann Aranka. 6. Dr. Szalay Elemér: Missa brevis, énekre irt kvartett, sopran: dr. Pallady Leontinné, alt: Aranyi Ilus, tenor: dr. Krüger Jenő, basszus: Huszár László.

A hangverseny pontban kilenc órakor kezdődik a Katolikus Körben. Jegyek a Musicánál kaphatók.

Moskovits Miksa temetése

Hatalmas közönség nagy részvéte mellett kísérték utolsó útjára az elhunyt Moskovits Miksa bankigazgatót. A temetésen képviselő volt Nagyvárad társadalmának minden rétege. A Zsigá Miklós (Lukács György) utcai gyászháznál ott láttuk Nagyvárad közigazdasági osztályának és társadalmának minden kitünőségét. A nagyváradi pénzintézetek vezetőit stb. A gyászoló Moskovits, Molnár, Aufricht, Adorján, Waldmann, Leipnik, Friedländer stb. családoknál kívül jelen volt a gyászoló gyűlekezetben Horváth Árpád dr., Stefan Ciuntu, Szőke Sándor, Erber Dezső, Demetrowits Elek, Teodor Papudoff, Szemere Miklós, Jonel Seitan, Wertheimstein Viktor, Jon Alexandrescu, Révész Béla, Tarquinius Russu, Szemes Ferenc dr., Szigethy Pál, Jon Lupan-aea, Mezei Miklós, Klein Andor, Reich Armin, Jan-cu Marchitz, Frisch József bankigazgatók; Keszthelyi Zoltán v. megyei főjegyző. Sonnenfeld Adolfiné, Sonnenfeld Gusztáv és neje, Sonnenfeld Andorné, Erdélyi Miklós dr., Ardelean Jusztin dr., Rezső Mór dr., Kaczián Kálmán dr., Szalai József, Heidelberg László, Kálmán György, Weinberger Lajos, Bleier Ignác, Bartha Dezső dr. és családja, Eichner Sándor, Benedek Jenő, Vitán Zoltán és még mások.

A templomi kórus éneklésével kezdődött a gyászszertartás, majd Kecskeméti Lipót dr. főrabbi tartott mélyen járó és a szíveket megrendítő gyászbeszédet, melyben Moskovits Miksának jellemét, munkásságát, kiváló emberi ténykedését méltatta. Horváth Árpád a Nagyvárad Takarékpénztár vezérigazgatója a pályatársak nevében mondott gyönyörű beszédet, majd megindult a hatalmas gyászmenet a Rulikovszky-temetőbe, ahol végső pihenőre helyezték Moskovits Miksát.

* Legszolidabb naplaron! készítik és javítók minden témpari munkát. Manometer! mérleg és mindennemű mérőműszert hitelen javítok. Telefonszerelést és elektromos berendezést a legolcsóbb árban vállalom. Új manometer raktáron. Rajz Andor elektro- és precízió mechanikus stb. Cosbuc (Szafárdi-u.) 9. szám (Rosenzweig-palota.)

Nem fogadják el az adó részlettörlesztéseket

A következő panaszt kaptuk, amely az adózókkal szemben követett eljárásnak új módját jelenti. Azt, hogy részlettörlesztéseket nem fogadják el a királyi adóhivatalok. Ami egyenlő a takarékossági elv megtagadásával. A panasz a következő:

— Hát ez az adó vetettek ki rám s én megkezdtem az összeg törlesztését azzal, hogy beküldtem 1000 lejt az adóhivatalba s elhatároztam, hogy hetenkint 500 lejt törleszték. Nincs ugyanis egyszerre 6000 lei a rendelkezésemre, amit nélkülözhetnék s tudom hogy az adó kétharmadát azonnal ki kell fizetni, nehogy 9% késedelmi kamatot fizessék. Az adóhivatal visszaküldte az 1000 lejt azzal, hogy csak az egész 6000 lejt fogadják el, részlettörlesztést nem. Nekem, tekintetes szerkesztőség, most nincs készpénzem, amit keresek, az kell a megélhetésre s nem is tudom összegyűjteni a 6000 lejt, mert mindig jön valami kiadás s akkor a megspórolt pénzhez muszáj nyulnom. Elhatároztam, hogy így részletekben hamarosan letörlesztem adómat, de a pénzügyigazgatóság ebben nem segít. Mit ér vele az adóhivatal, ha nálam foglal és lécitál. Én ezalatt szépen letörlesztetem az adómat, így nem jut hozzá a kincstár, mert nem fogad el törlesztést. Hiszen az se áll, hogy egyszerre kell befizetni az adót, a törvényt egyszerre két-harmadrész befizetését írja elő. Az a kérdésünk nekünk, bizonytalan jövedelműeknek Csorai Sándor pénzügyigazgatóhoz, hogy a részlettörlesztésre adjon engedélyt s meglátja, hogy az adó gyorsan befolyik minden további zálogolás és árverés nélkül. Egy üggyvéd.

Harc Lenin örökéért

Vetélkedés a szovjetvezérek között

Csak most temette el Oroszország népe megrendítő gyásznapvél Lenin és már megindult a vetélkedés örökéért. Igaz, hogy ez a küzdelem már életében észlelhető volt. Egy esztendő előtt, amikor Lenin veszedelmes megbetegedett, a Kremlben bizonyos tanácsalanság kezdett uralkodni. Egymásután jöttek olyan események, amikor a szovjetvezetők nélkülözték Lenin utasításait. Ilyen események voltak a fasisztus győzelme Olaszországban, a német kommunista-párt bukása, később Worowszky meggyilkolása. Azután megtörtént az, hogy Oroszországban az új gazdasági politika csődöt mondott.

Új egyenletlenség támadt a vezetőkben, amikor a múlt év októberében megállapították, hogy a kommunista-párt háromszázezer tagja közül csak harmincezer a munkás, a többi pedig úgynevezett szobatudós és „intelligens”. Attól féltek, hogy ez a sok intelligens ember háttérbe szorítja a munkásságot és éppen azért körömszakadtig ragaszkodtak ahhoz, hogy továbbra is az a régi rend maradjon fenn, hogy a párt tisztviselőit a pártvezetőség nevezi ki. Trockij mégis megtörte ezt a szándékukat és keresztülvitte, hogy a párt tisztviselőit szabadon lehessen választani. Trockij és pártívei azonban nem elégedtek meg ezzel az eredménnyel, hanem tovább is ostromolták a párt merev dogmáit. Zinovjev, Kamenov és Stalin viszont hangsúlyozták Lenin utolsó szavait, amiket akkor mondott, amikor betegsége miatt a Kremlt elhagyta:

— Vegyétek körül a pártot áthatatlan gáttal! A belső tekintélyt mindig magasan őrizzétek! Óvakodjatok a párt-szakadástól!

Lenin nagyon jól ismerte párttársainak kicsinyes hibáit és úgy látszik nagyon jól tudta, hogy mit tesz, amikor ezt a pár szavas végrendeletét közölte velük. A pártegységet aztán minden erejükkel igyekeztek is megőrizni. Erre nagy szükség is volt, mert hiszen még a cseka kebelén belül is akadnak nézeteltérések. Kamenov ismételt hangzavart, hogy őrizkedni kell attól, nehogy a pártban folytatott vitaközlések a hatalomért való nyílt harcra fajuljanak. Stukov ellenben kijelentette, hogy a régi gárda megtette a maga kötelességét

és most engedje át helyét a fiataloknak. Radek figyelmeztette elvtársait, ne engedjék a dolgot odajutni, hogy a világ a leninizmus és a trockijizmus harcáról beszélhessen.

Most aztán, hogy Lenin meghalt, a Lenin örökéért való harc egyúttal azt is jelenti, hogy a fiatal kommunisták küzdenek a régi gárda ellen. Az ellenzék igen erős, mert oldalán ott van majdnem az egész vörös hadsereg, a kommunista ifjusági egyesületek és a munkásság nagy része. Ennek az ellenzéknek az élén ott van Trockij s vele rokonszenveznek Radek, Krylenko, Prebraszenszky, Ossinszky, Pjatokov és mások

Az agrárkisajátítások hiányai

— Zavar a kegyuri jogok körül —

Az agrárkisajátítások az utolsó stádiumba léptek s e héten újból két biharmegyei községben adják át a földeket az igényjogosultaknak. Kisjenő és Csátár községekben jelenik meg a bizottság s a helyszínen jelöli ki, hogy kinek mi jutott földosztásból.

Ezek az átadások siettetik a reform befejezését, de egy kérdés nyitva hagy: a földekkel és erdőkkel összekötött kötelezettségek megszűnését a régi tulajdonosokkal szemben s az új tulajdonosokra való átszállását ott, ahol az állam vette át a birtokokat. Ezekről az átvételekről nem vesznek fel jegyzőkönyveket, csak rendeleteket mutatnak fel, gyakran csupán a helyi hivatalok kiküldöttjei jelennek meg s az állam részére átveszik a kijelölt területeket.

Ezek az átvételek sem mennek rendszeresen, hanem incidentáliter. Egyik községben átveszik az állam részére jutott javakat, a másikban nem. Egyik helyen tehát megszűnik a birtokkal járó minden kötelezettség, a másikban fennmarad.

A kegyuri jogoknál áll tehát elő a visszaszállás, hogy az átvett birtokoknál jöllehet az állam átvette a birtokot, a lelkesz a régi tulajdonoshoz fordul.

Ezért szükséges volna a birtokátvételeknek rendszeres lefojtatása, hogy ez az átvétel szabályszerű jegyzőkönyvek mellett történjék. E jegyzőkönyvekből megállapítható lenne az átvétel ideje s ebből kiderülne, hogy a volt birtokosok kötelezettségei mikortól szűntek meg s mely időtől kezdődik az állam kötelezettsége a kegyuri plebániákkal szemben.

Megtörtént az is, hogy a volt tulajdonostól az állam átvette a kisajátított földek egy részét, de a rajta levő hatalmas épületeket, istállókat, cselédlakásokat nem, mert azok jórésze nem volt szükség, miután a gazdaság feloszlott s a birtokot feldarabolták. A régi tulajdonosnak pedig már nem volt személyzete, amellyel az elhagyott épületeket őriztethette volna, az állami bérlo (obstea-t) alakították a megmaradt részéből) pedig nem vette át az őrzéssel járó felelősséget s csak annyit foglalt el az épületekből, amennyire szüksége volt. Pár hét múlva az elhagyott épületeket széjjel szedték, az ablakokat, ajtókat levették, a vasakat kiszedték, tetőt, gerendát elhordták, sőt a téglákat is kiszedték. Így ment tönkre egy gazdaság minden épülete.

Grama Gábor megyei agrártanácsossal közöltük az átvételei határidők hiányának ezen következményeit. Grama tanácsos a következőket mondta:

— Ezeken a hiányokon rövid idő alatt segítünk s e tekintetben előterjesztést is tettem a miniszterhez. Ez az átmeneti idővel járó hiány, amelyet azonban könnyű pótolni s a jogviszonyokat tisztázni. E tekintetben a helyzet rövidesen a tényleges viszonyoknak megfelelően alakul.

Megemlítetük az agrártanácsosnak a parlamentben lezajlott vitát a biharmegyei agrárkisajátításokról.

— Olvastam én is, — mondta a tanácsos, — a parlamenti vitát, amelyben azt hozták fel, hogy Biharban szabálytalanságok történtek s egyes helyeken

több földet hagytak meg a volt birtokosoknak, mint törvény szerint nekik járt volna. E támadások igaztalanok s a valóságnak nem megfelelők. A fegyelmi vizsgáló pedig nincs tudomásom. Engemet és eljárásomat igazolnak az iratoknál levő jegyzőkönyvek s az agrártárgyalások eredményei.

2
Február Szombat
**A Protestáns
Nőegylet estélye
a Kath. Körben.**

Feltűnő olcsó árak!

Uri Yehérneműek, gallérok, nyakendők, női és férfi bőrkezttyükben

MOLNÁRNÁL,

Bulewardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 9.

Eredeti angol szövetek

állandó dus választékban raktáron.

Hackmayer

uri szabó üzletében,

Avram Jancu (Kossuth-u.) 2.

Elsőrendű munka — Szolid kiszolgálás

Bőrbutor

készen kapható.

Anné kárpitos

Str. Marasti (Lázár V-u.) 3.

Minden kézipart felülmúló

„oroszlán” védjegyű ingek

állandó dus választékban raktáron.

„SPLENDID” uri divat üzletében,

Avr. J. (Kossuth-u.) 16.

Megtehető olcsó árak!

SEMINA Bognár és Steiner

magkereskedése

ORADEA-MARE, Str. L. Vulcan (Nagy Sándor-u.) 4.

Telefon: 14 40.

Halvani nemesített mák

Lucerna

Lóhere

Bikköny és

Répmagvak

Veteménymagvak

Virágmagvak

Szőlőbirtványok

CHINOIN NÖVÉNY. ÉS ALLATVÉDŐ SZERKEK

Kérjen árajegyzéket.

Hajnal és Rózsa

Vászon különlegességek és nődivat áruház

Str. Ionil Vulcan

Nagy S-utca 1

Hölgyek és menyasszonyok figyelmébe ajánljuk finom damaszt asztal-neműinket valódi Rumburgilénáruinkat, Schrol sifonok és ágynemű sifon vásznainkat, grenadinok, opálók, függöny- és ágylétritőre selymes. „Tus sor.” Nagyban és kicsiben állandóan kapható.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Kedd: Navarrai Margit, vígjáték-újonság másodszor, B) bérlet 69. szám.
Szerda: Hattyulovag, 11-szer, bérleten kívül.
Csütörtök: Gazdag leány, vígjáték-repriz, A) bérlet 70. szám.
Péntek: Tosca, opera-repriz, B) bérlet 71. szám.
Szombat d. u.: Timár Liza, mérsékelt helyekkel.
Szombat este: Elssler Fanny, operett-újonság, először, bérleten kívül.
Vasárnap d. e.: Munkás-előadás, kezdete pont 10 órakor.
Vasárnap d. u.: Bőregér, mérsékelt helyekkel.
Vasárnap este: Elssler Fanny, operett-újonság, másodszor, bérleten kívül.
Hétfő: Elssler Fanny, operett-újonság harmadszor, A) bérlet 72. szám.

Az Offenbach és Levendula reprize

Szombaton az Offenbach, a két év előtti operett-láger, vasárnap a Levendula volt a színház műsorán, melyet mint ismeretes, két mostanában feltűnt fiatal szerző komponált. Déryné illesztései idején biedermeierizáltak igen ügyesen három mulattató felvonás keretében.

A reprizeknek Kovács Kató és Pattantyus Manó fellépte kölcsönzött különösebb érdekességet. Főleg ezért, de nemkülönben a hatásos operettek kedvéért is szépen telt ház nézte végig a megerősödött operett-ensemble értékes teljesítményeit. Offenbach káncánja s a Barcarolle velencei éjszakát varázsló melódiai hangos tapsviharral jutalmazták a szereplőket, akik közül sajnos csak Pintér Böske az egyetlen, aki minden komoly kritikát megáll. Kovács Kató igen fejlődésképes primadonna s amióta nem láttuk, főleg táncban és játékban jelenléte nyújt előrehaladásról tett tanulmányokat. Zilahy Irént úgy érezzük, a dícséret mellett még tanítani is kell. Főleg énekelné, nemkülönben játszani is. Fratta Géza igen kellemes megjelenésű bonviván, a hangja azonban némely szerepre antipredesztinál. Misoga őszinte sikere mellett dokumentál és sikerének titka nem kis részben az, hogy mindenkor a szerepét adja. Sok tapsot kapott Madas. Általában ugyan ez mondható el vasárnap estéről is azzal a kiegészítéssel, hogy Pattantyus Manó a Levendula Megyery szerepében produkált kifogástalan alakítást s főleg táncai keltettek szűnni nem akaró ovációt.

— **Navarrai Margit.** A tegnap este nagy sikerrel bemutatott kitűnő vígjáték, a Navarrai Margitnak lesz ma este a második előadása B) bérletben a bemutató előadás szereplőivel.

— **Hattyulovag.** Szerdán este ismét zsúolt ház fogja végignézni az idei szezon legközkedveltebb táncos operettjét, melynek főszerepeit Pintér, Zilahi, Fratta, Misoga, Madas, Galambos játsszák ezuttal is. A Hattyulovag szerdán este bérleten kívül kerül színre így az összes páholypók és szőlők is eladásra kerülnek.

— **Gazdag leány.** Csütörtökön este A) bérletben új premierje lesz Szenes Béla vígjátékának, a Gazdag leány, melyet a Belvárosi színház is újra műsorára vett. A Gazdag leány főszerepeit Tóth Elek rendezése mellett ezuttal is Jósika, Benes, Pogány, Kertész, Gálfi, Tóth, Földes, Harsányi, Sorr és Madas játsszák.

— **Tosca.** Puccini minden idők legszebb drámai operáját, a Toscát fogjuk hallani pénteken este B) bérletben új betanulásban az opera együttestől. Az opera egyetlen női főszerepét Tosca Floria énekesnő Baksey fogja énekelni, Cavardossi festőt Tihanyi éneklé, ez alkalommal olaszul, amennyiben Olaszország több nagy városának színpadán már énekelte és játszta is a szerepet. Az opera többi szerepeit Felek, Márkus, Bereng, Harsányi és Békési éneklék. A zenekart Váradi karnagy vezényli.

— **Elssler Fanny.** E rendkívül finom operett iránt olyan nagy már eddig is az érdeklődés, hogy az első előadásra már a jegyek nagy részét elővételben elvették, de a többi előadásokra olyan nagy a jegykereslet, amilyenre az az ideig szezonban még nem volt példa. Nemcsak a jó híre, de maga az operett is olyan finom és kedves, hogy

mélán ez lesz az idei szezon egyik legnagyobb sikerű darabja a színháznak. Pintér a címszerepben művészetének teljes tökéletességét fogja csillogtatni. Ugye, mint tánc művészi élvezetet fog nyújtani. Zilahy Elssler Fanny társalkodóját játsza, egy izig végig szubrett szerepet fogunk tőle látni, melyben Zilahi is előléphetlen lesz. Mindkét női főszerep tökéletes színészi munkát kíván, melyre igazi ambícióval készül a társulat e két kedvence. Misoga Alois szerepében lesz kitűnő, Fratta a Reichstadti herceg szerepét állítja élénk tökéletes alakításban. De a többi szereplők is Gálfi, Madas, Galambos, Földes, Sorr, Vigh, Bereng mind nagyszerűt fognak e gyönyörű operettben produkálni. A rendezést Hetényi Istendéz végzi, ki a darab teljes finomságát stílusosan fogja kihozni. A zenekart minden előadásán Szatmári karnagy vezényli. Az Elssler Fanny szombaton és vasárnap este bérleten kívül, hétfőn kedden bérletben kerül színre.

MOZI

— **Apolló mozi.** Páratlan sikert aratott a Vanina-kép, melyet Paul Wegener és Asta Nielsen utólréhetetlen művészi játéka feledhetlenné tett a közönség előtt. A darab még szerdájig van műsorán. A Vanina előtt a „Fuss vagy fizess” burleszkben a két Hallroomboy a komikumnak megmérhetetlen kincsével van megajándékozva, a közönséget ellenállhatatlan erővel ragadja magával, amely nem tud kijönni a nevetésből.

— **„Casanova” — Dorian-filmszínház.** Egy híres középkori lovag szerelmi kalandjai láthatók a Dorian-filmszínházban ma bemutatásra kerülő filmen, amelyet Szőregi Gyula rendezett és amelynek főszerepében Beregi Oszkár, a legnépszerűbb magyar filmszínész ragyogó tehetségét csillogtatja. A kitűnő film szerdájig látható az 5, 7 és 9 órási előadásokon.

SENKI FIA

— REGÉNY —

Írta: Lovassy Andor.

(Minden jog fenntartva.)

Benn az udvarban, a nagy eperfa lombjai közt, turbékolni kezdett egy gerlice. A párját hitta, hívogatta a szerelmes madár: — kukkuru, kukkuru... egy szerelmes madár...

Lángaborult a Boglár Erzszi piros két orcája, megszorította a legény remegő kezét, aztán hamiskásan rákacsintva, megfordult és sietett haza, a felvégre.

Hess te madár, hess tel! Repülj madár, repülj!

A TANYAFA ÁRNYÉKÁBAN.

Augusztus vége felé járt az idő. A szederindás tarlókon még párázott a hajnali eső. A tavári vadásztársaság tagjai már kora reggel óta vadásztak a határban. Délben letelepültek egy magányos tanyafa árnyékába, falatozni. Csakhamar előkerültek a pálinkás butykosok, a papirosba göngyölt hideg sülték, a paprikás szalonak, meg a finom omlós pogácsák. Egy kis karcos is kotyogott a kulacsban.

Ott delelgettek, hevergettek: az öreg Birizdó, Csótár a segédjegyző, Herba gyógyszerész és segédje Szmolenszky, továbbá dr. Babra, Artándi plebános, Zajzoni tiszteletes és Öblös János a kántor.

Már egynehány nyúl került terítékre és tiz-tizenöt darab fogoly aggatókra; sőt egy kalvinista varju is ott lógott a plebános úr vadásztárisznyáján, egy papista varju holtteste pedig a református pap oldalán fityegett. (Ezek a papok mindig a másfelekezeti szárnyszekeréket pusztítják.)

Ettek, ittak, koccingattak, csak Öblös kántor úr nem koccingott, mert a tavaszszal, egy kis intelmet kapott; meglegyintette valami enyhe széllet, azóta, orvosi

tanács folytán, felfogadta, hogy semmiféle spirituszt és szeszélyes italt nem iszik. Meg is dícsérték érte a cimborák, hiszen „az önmegtartóztatás a legszebb erény”. Különösen dr. Babra veregette az öreg ének-mester vállát, biztatván, hogyha mérsékeltesen él, hát elhúzhatja még egy-két évig.

Feltűnt azonban a társaságnak, hogy míg a többiek poharaztak, addig a kántor úr félrevonult egy kőénybokor mellé. Küllőférezett a vén bornemisza.

A furfangos Szmolenszky azonban odalopózott és megleste mit csinál? Hát — uram fia! — egyszerre csak elkiáltja magát: — tessenek csak ide jönni! Hamar, hamar!

A társaság tagjai felugráltak.

— Nézzék az urak, a kántor bácsi elaludt.

— Talán másodszor ütötte meg a guta? — szölt dr. Babra és megakart fogni a pulzusát de visszahőkölt. Az öreg ének-mester száájában egy cucli csüngött, melynek gummicsöve a kabátja belsősebébe vezetett.

A nagy vérvárra, zajongásra, felriadt az alvó és megüvegesedett szemmel feltápáskodott.

— Hát maga mit csinál, kántor bácsi? — kérdezték a körülré állók; — maga be van csipve.

Az öreg úr arca vidám mosolyra derült és így szölt: — persze, hogy persze!

— Hiszen felfogadta, hogy ebben az életben soha többé nem iszik; — jegyzé meg nyomatékkaival az orvos.

— Meg is tartottam, meg is tartom halálomig becsülettel, mert azt fogadtam fel, hogy szeszest italt nem iszom; nem is iszom, hanem csak szopogatom. Vettem magamnak egy cuclit, itt van a belső zsebében az üvege, abba meg pompás szótörő kityeg-kotyog. Ez ad nekem erőt, urak! Ilyen az ember ha megvénül, második gyermekre jut.

(Folyt. köv.)

Harisnyák, kesztyűk, gyapjuszvetterek és Szabó kellékek D. M. C. és írlandi cernák himzőpamutok, fejekdők nagy választékban.

Olcsó árak!

„Kék csillag” ★ Áruház

Üveg porcellán

aluminium edény, zománcedény, evőeszközök, konyha felszerelés

Bazáraru

baba, játék, dísz tárgy, utazókösér, porcellán és babajavítás.

Farkas áruház

Str. Nicolae Jorga (Zöldia-u'ca) 5. sz. Olcsó beszerzési forrás.

Házak tervezését építését, átalakítását vállalja KEMÉNY BÉLA mérnök Clorogaru (Url-utca) 4. sz. n.

Nem űres reklám

Jól és olcsón vásárolhat

Witraelnél

Avram Iancu (Kosuth)-uica 5.

Női és férfi szövetek, bareket, flanel, schilon, vásznak stb.

ÚJDONSGOK

Szerkesztőség és kiadói hivatal:
Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon: 28.
Előfizetési díj helyben egész évre 480 lei, félévre 240 lei, negyedévre 120 lei, egy óra 40 lei; vidéken egész évre 600 lei, félévre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy óra 50 lei.
Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadói hivatal és a Hegedüs Hírlapiroda. (Telefon 13—01.)

* **Pasics és Nincses a pápánál.** Rómából jelenti a Rador: Pasics és Nincses misztikerek ma kihallgatáson jelentek meg a pápánál.

* **A bolgár külügyminiszter a román követnél.** Szófiából jelenti a Rador: Kalkou külügyminiszter látogatást tett a szófia román követnél és hosszabb megbeszélést folytatott Rascanu román követtel.

* **Bartók Etus letartóztatta tolvaját.** Bartók Etus volt nagyváradai primadonnáról jelentik Aradról a következő érdekes hírt. A mult év őszén Bartók Aradra költözött és lakás végett több ügynökkel tárgyalt. Az egyik ügynök ellopta a művész nagy értékes briliáns nyakékát, de néhány nap múlva egy ékszerész kirakáiban felismerte s miután az ékszerésznél igazolta tulajdonjogát, az visszaadta a művésznőnek. Az ékszerész azt mondta, hogy magát Kovács nyugalmazott telekkönyvvezetőnek nevező úrtól vette, aki nyomára hivatkozott. Könyveiből megmondta Kovács lakását is, de ott természetesen Kovács nevezetű egyén nem lakott. Most Bartók Temesváron, a színház nézőterén felismerte a tolvaj ügynököt s a rendőrséggel letartóztatta. Kiderült, hogy Stern Izidor aradi ügynök és a lopást beismerte.

* **A vármegyei közigazgatási bizottsági ülés.** Biharmegye közigazgatási bizottsága január 30-án d. e. 10 órakor a vármegyháza kistermében tartja rendes havi ülését.

* **Eljegyzés.** Tempeleán Dezső, Biharmegye alispánjának leánya, Lucy és Demetru Voditza, a II. Miklós cár nevére elnevezett huszárezred főhadnagya jegyet váltottak.

* **A nagyváradai evangélikusok közgyűlése.** Vasárnap tartotta meg a nagyváradai evangélikus egyház rendes évi közgyűlését, amelyet Materni Imre esperes imával nyitott meg. Az elnökő esperes beszámolt a mult esztendő egyházi eseményeiről. Ismertette a pénztári bevételeket és kiadásokat és az 1924. évi költségvetési irányzatot. A közgyűlés az egyház tisztviselőinek illetményeit arányosította a mai nehéz megélhetési viszonyokhoz. Szó volt az egyházközség ingatlanai jövedelmének fokozásáról is. E cél elérésére legközelebb szükséges intézkedéseket. Másik igen fontos tárgya volt a közgyűlésnek az adóemelése. Az egyházközség valamennyi tagja, belátván a nehéz életviszonyokat, az adót 50 százalékkal felemelte. Sokan voltak, akik a maguk részéről a tavalyinál 100 százalékkal magasabb adót ajánlottak meg.

* **Színész-bál.** A nagyváradai színház tagjai február 16-án, a Kereskedelmi Csarnok összes termeiben estélyt rendeznek. Az estélyt rövid, de nagyon ötletes műsor fogja bevezetni, amelyen a színtársulat jelesei lépnek föl. Az estély összes jövedelmét a nehéz sorsban élő nyugdíjas erdélyi magyar színészek fellegyőzésére fogják fordítani. Ez az estély nem csak egy szokásos táncestély lesz, hanem újabb alkalom Nagyvárad magyar társadalmának, hogy kimutassa szeretetét a magyar színjátszás régi reprezentánsi iránt. Az estély ismertetésére még visszatérünk.

* **Uj doktor.** A donyi Bélát, a váradai jogásztársadalom egyik igen szimpatikus tagját államtudományi doktorrá avatták.

* **Felhívás.** A Nagyváradai és Biharmegyei Kávéház, Vendéglő, Cukrászdatulajdonosok, Cukorkakészítők és Italmérők Szindikátusa felhívja mindazon tagjait, kik 3%-os luxus, illetve 1 százalékos forgalmi adó fizetésére vannak kötelezve és ezeket pauszáléban öhajtiák fizetni: az erre irányuló kérvények elkészítése céljából az 1922. évi szeptember hó 1. napjától 1923. évi augusztus hó 31. napjáig vezetett „Registru special” könyveikkel, valamint az üzlet után 1923. évre megállapított jövedelmet kimutató Procs verbal-lal együtt saját érdekükben f. évi február hó 3. napjáig a Szindikátus titkári hivatalában (Rimánóczy-szálló iroda) jelenjenek meg, mert ezen határidő lejártá után beadott ily irányú kérelmek figyelembe vételü nem fognak. Oradea-Mare, 1924. évi január hó 28. Az Elnökség.

* **Kiskereskedők adóügyében a Csarnokban kedden délután 3 órakor dr. Fried János titkár előadást tart.**

* **Halálozások.** Mesku János görög kath. egyházi kántortanító, volt városi tisztviselő 73 éves korában elhunyt. Temetése ma, kedden délután 2 órakor megy végbe Háromrőzs-utca 2. sz. gyászszázból. Oláh István cipész iparos-polgár 51 éves korában elhunyt. Temetése ma, kedden délután 5 órakor megy végbe Huszár-utca 9. számú gyászszázból.

* **A postacsomag vámolás végleges szabályozása.** A postacsomagok elvámolását ezeidig mindazok a vámírók végeztették, amelyeknek rendes vámolási engedélyük volt, mivel az újonnan épült postavámhivatal befogadó képessége igen korlátozott, ez a rendszer az elvámolást nehezítette és hosszadalmassá tette. A pénzügyminiszterium új rendelete szerint a postacsomagok vámolását a mai naptól kezdve csak az intézkedő, akit erre a közlekedési ügyi miniszterium, illetve a postai vezérigazgatóság külön engedéllyel felhatalmazott. A „Fulgerul” postacsomag-számolási hivatal (Gerő & Friedmann-iroda, Telefon 982.) végleges concessiót kapott a postacsomagok vámolására. Miután a postahivatal most már fekbékeket is fel fog számítani a késedelmesen átvett csomagok után, ezennel figyelmeztetnek és felhívják az érdekelteket, hogy a postai avizót, annak vétele után, az eredeti számlával együtt, haladéktalanul küldjék be a „Fulgerul” vámolási hivatalnak, amely az elvámolás után kívánatra házhoz szállítani is tartozik.

* **A Protestáns Nőegylet estélye!** Alig egy pár nap választ el a Protestáns Nőegylet estélyétől, melyre mint már jeleztük, minden előkészület megtéve. Az egész műsort a rendezőség még egyelőre nem árulja el, csak annyit közöl abból, hogy a műsor egyik kimagasló száma lesz ifj. Horthy Dezső bankigazgatóné szül. Csíghy Ella urhölgy hangversenyének szökevénye, aki első ízben fog Váradon szerepelni ezen jótékony est keretében. Ezen két Guttman Miklós zongoraművész fogja kísérelni. Énekelni fog Farkas Béla ref. theologus zeneakadémiai növendék, akit zongorán kísér Saja Sándor ref. theologus. Az estélyre a jegyek lamár hó 30-tól, szerdától kezdődőleg válthatók a Hangya Ferd. kir.-uti üzletében (Bazárépület.) A

rendezőség élén Papp Dezsőné agilis elnökével bizton reméli, hogy fáradságos munkája után, oly elsőrendű szórakozást fog nyújtani a város közönségének, mely méltó lesz az egyet régi jó hírnévhez.

* **Orvosi hír.** Dr. Berger Erzsébet gyermek- és csecsemőbetegségek szakorvosa a Meyer és Finkelstein vezetésével álló berlini gyermekkorházaknak volt orvosa, rendeléseit Oradea-Mare Str. Gojdu (Beöthy Ödön-utca) 20. sz. alatt megkezdte. Rendel. d. e. 11—1. d. u. 4—6-ig.

* **Február 9-én rendezi egyetlen váradai koncertjét D'Albert, a világhírű zeneszerző, akit a „Hegyek alján” című operájával és más zseniális kompozícióival a kor legkiválóbb komponistái közé soroznak. Azt azonban kevesen tudják, hogy D'Albert nagyszerű zongoravirtuóz is, aki most európai művészturnéjának egyik etapjaként Nagyváradon is bemutatkozik. Estélyének programját a legpompásabb kompozíciókból állította össze. A koncertet február 9-én este 9 órakor rendezi a Kath. Körben. Jegyeket a Hegedüs Hírlapiroda árusít. A részletes programot legközelebb adjuk.**

* **A filharmonikus társulat szervekedése.** Nehány hét előtt bocsájtották szét a gyűjtőleveket a Nagyváradai Filharmonikus Társulat taggyűjtésére. Negyszáz tagra van szükség az egyesület megalakulásához. Arra gondolva, hogy a szászok áldozatkészsége Erdélyben minden városban fenn tud tartani egy nívós zeneegyesületet, nem kétkelünk, hogy Nagyvárad intelligens közönsége készségesen fogja támogatni ezt a nagyfontosságú kulturális mozgalmat, annál is inkább, mert az évi 50 leites agsági díj oly jelentéktelen, hogy senkinek sem okoz nagy áldozatot. Alapító tagság 2000 lei, rendes tagság évi 200 lei és 50 lei. A gyűjtés tényleg szépen megindult. Guttman Miklós a kiváló zongoraművész érte el eddig a rekordot a gyűjtésben nyolcvan taggal. Jelentkezni lehet dr. Faragó Viktor (Szalárdi-ut. 1.) és dr. Prodán Tivadar városi ügyész (városház) titkároknál.

* **Vászonmennők, damasztárak, schiffonok nagy választékban Rimánóczy-utca Kertész Reklam női divat, szövetüzletében szerezhetők be. Az árak olcsóbbak, mint bárhol. Tisztviselőknak árkedvezmény!**

„ASTOR” BUTOR és FAÁRUGYÁR

Gyártelep:

Jókai Mór-ut. 21. Telefon 8-72

Városi lerakat:

J. Vulcan (Nagy Sándor)-ut. 4
Telefon: 6-92.

Raktárról szállít, megrendelésre készíti
ELSŐRENDÜ MÜBUTOROKAT
Commerc hálókat
Iroda berendezéseket

Elvállal:

ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁT

* Karambol a nagyváradi—aradi vonalon. Szombaton este kilenc órakor a szalonta-kisjenői vonalon karambol történt. Hiba váltóállítás következtében egy teherszerelvény beleszaladt a kisjenői állomáson vesztéglő üres személykocsiba. Emberéletben, szerencsére, nem esett kár, csupán két vasúti vagon zúzódott össze. A CFR. főnöksége részéről vegyes bizottság ment ki annak a megállapítására, hogy kit terhel a felelősség a balesetért.

* Elvesztett hétfő délután fél 2 órakor a C és B villamoson Farkas Sándor I. polg. isk. tanuló nevére szóló tankönyvek, román és magyar történelem, román nyelvtan stb. és egy toktartó. Szíves megtaláló kéri, hozza Gvár-utca 30. szám alá, ahol illő jutalomban részesül.

* A „Kegyelet” tem. intézet értesíti a nagyközönséget, hogy nagydiszú temetőseknél kivonul a koszoru-kocsi, a nagy négyes-fogatu gyászhintó, állít nagydiszú templomi Baldachint ingyen, csupán azért, hogy meggyőzze a nagyközönséget arról, hogy mily nagyszabású felszereléssel rendelkezik. Felvételi üzlet a Sas alatt.

* Kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők e héten minden este fél 9 órakor értekezletet tartanak új helyiségükben (Szt. László-tér 5., Kovács-ház), Transilvania-kávéház mellékhelyisége). Befizetések is ugyanezekor eszközölhetők.

* Valódi lendamaszt étköző garnitúrák, törülközők, lenvászonlepedők és rumburgi vásznak és schiffonok óriási választékban Leitner Mártonnál.

* Kislakások építése. A nagyváradi lakásnép enyhítése céljából dr. Váradi Ödön ügyvéd, — mint megírtuk — indítványt nyújtott be Nagyvárad pénztárházához s a lakásnép megoldásául az építkezések megkezdését jelöli meg. Az a javaslat, hogy a részvénytársaságok tegyék meg az első lépést s minden pénztárház évente csak 2 kislakást építsen s ezzel kezdje meg a helyzet szanálását. A Nagyváradban közölt javaslatra Papp Dezső fogorvos arról értesít bennünket, hogy ő a tervet helyesnek találja s ennek jelöl mindazon pénztárházaknál, ahol ő részvényes, a javaslatot megtette. Meg kell kezdeni, mondotta Papp Dezső munkatársunknak, hogy a mai tarthatatlan helyzetből a kivezető utat megtaláljuk s ezt egyidejűleg az építkezések megkezdésében látom. A pénztárházak kétségtelenül ma áldozatot hoznak a lakások építésével, de ez jó védelmező lesz egy idő múlva, amikor a házbérek felszabadulnak a maximális alól. De a házak értéke is folyton nő s a pénztárházak vagyonában nem kicsinylenő.

* August Róth leghírnevesebb bécsi szalon zenekarával mátol kezdve a „Palace” kávéházban hangversenyez.

* Leitner Mártonhoz a legfinomabb angol batisztschiffonok érkeztek.

* Carneval herceg a Sport-téren. Vasárnap délután jégünnepélyt rendezett a nagyváradi Törökös sportegylet. Nagy tömeg hullámzott a Sport-tér körül sima jégén. Délután hat órakor lampionok száza gyúltak ki a jégünnepély felett. A kosztümös korcsolyázók színes tömege hullámzott a jégén s megállapítható, hogy az első írányú kísérlet fényes sikerrel járt. Katonazene hangja mellett suhantak és olykor-olykor buktak fel a párok. Békassy Jóska például egy íveg pezsgőt is nyert, mert ő és Harányi rendezésében nagyszerűen sikerült a lampionos felvonulás. Komoly táncverseny is volt a jégén, amelyet Haas Márta, Répássy Gyula és Schweitzer János nyertek. Országai Pálné és Jakobovits Elemér mint műkorcsolyázók nyertek díjakat. Vigh Ernő és Zilahy Irén is nyertek díjakat a táncversenyben. Erő és duzzadó egészség tántult a szemlélő elé a kacagó, tarka tömegből, amely csak késő esti órákban oszlott szét egy nagyon kellemes délután emlékével.

* Szabó munkások! Január hó 29-én, este hét órakor fontos ügyben taggyűlést tartunk. A vezetőség.

* Diszített bórkalap 150 lei a „Ritában.”

* A legújabb külföldi kuplék, táncok, darabonként 6 lei a Hegedűs Hirlapiroda zeneműosztályában.

Darvas harisnyái a legjobbak!!

* „Rita” kalapjai a legszebbek, Teleki-utca 24.

* Esernyő, harisnya, keztyű a legolcsóbb Szencszi Miklósnál. Sas-pasage.

* Agygarnitúrákat, hencsertakarót, jutafutót legolcsóbban Leitner Mártonnál.

* Menyasszonyi kelengyék és fehérnemű anyagok beszerzésénél figyelemmel nézze meg a Körösparti Áruházban felhalmozott nagymennyiségű vászon, sifon, rumburgi céna vászon, battist, sifon és fehérneműanyagokat, melyek a legmegbízhatóbb gyártmányok. Eredeti gyári árak. Minden verseny kizárva!

* BLUM harisnyái a LEGJOBBAK!

* Kölesönkönyvtár (csakis modern új könyvek) heti 10 lejért mindenkinek rendelkezésére áll a Hegedűs Hirlapirodában.

LEGUJABB

Anglia hajlandó Oroszországot elismerni

Londonból jelentik: Mielőtt Oroszország de jure elismerésében megegyezés volna várható, bizonyos kérdések még tisztázandók. A jelenlegi angol kormány hajlandó Denikin, Wrangel és mások hadviselésével kapcsolatban Oroszországgal szemben való kötelezettségeit elismerni és az orosz—angol tartozások kölcsönös törlesztését elfogadni.

Kitoloncolják Magyarországból az Ulain-puccs egyik szereplőjét

Budaestről jelentik: Döhmelt Frigyes szászországi illetőségű katonatiszt, aki az ismeretes Ulain-puccsban volt súlyosan kompromittálva, vissza akar térni hazájába. A magyar államrendőrség Döhmelt hazatoloncolja.

Mit tartalmaz az olasz—jugoszláv titkos szerződés

Páris, január 28. A Temps nem ad hitelt a külföldi lapok azon híresztelésének, hogy az olasz—jugoszláv szerződés titkos klauzulákat tartalmaz. Megállapítja a Temps, hogy Jugoszláviának ezentúl szabadkeze van Bulgáriával szemben. A szerződésben közvetlenül benne foglaltatik Olaszországnak az az ígérete, hogy

nem fogja bátorítani Magyarországot a Németországhoz való csatlakozás ügyében.

Olaszország a szerződésben bizonyosgot ad, hogy nem törekszik hegemoniát gyakorolni a Balkánon. Ellenértékül nagyobb szabadságokat nyer Olaszország más területeken. Olaszország nagyhatalom a Földközi-tengeren, de keleti partjait az olasz—jugoszláv szerződés csak részlegesen védi meg.

TÖZSDE

Zürich, január 28. Nyitás: Berlin 10 0-a 140, Newyork 580, London 2452, Páris 2522, Prága 1675, Milánó 2516, Bukarest 290, Budapest 0.0205, Bécs 0.0081 egyen.

Bukarest, január 28. Zárlat: Devizák: Páris 900, London 850, Newyork 202, Róma 884, Zürich 35, Prága 588, Bécs 28 fél, Budapest 80.

Valuták: Font 880—885, frank 960—970, svájci 35—35 fél, lira 900—910, dinár 220—225, dollár 201—202, osztrák 29, magyar 58—60, szokol 560—570.

Zürich, január 28. Zárlat: Berlin 10 0-a 135, Amsterdam —, Newyork 579 ötny., London 2457, Páris 2652 fél, Milánó 2517 fél, Prága 1676 egyen., Budapest 0.0205, Belgrád 660, Bukarest 290, Bécs 0.0081 egyen.

Budapest, január 28. A hétfői értékpapírpiacl záratai: Angol-Magy. 99, Hazai B. 248, Magy. H. 681, Leszám. 116, Olasz. 29,250, Osztr. H. 192, Salgó 690, Rima 137, Közuti 37, Városi 56, Déli 111, Államv. 450, Bosny. Ag. 59, Földhitelb. 410, Hermes 88, Ingatlanb. 390, Forgalmib. 51, Keresk. H. 30, Mercur 24, Keresk. b. 1550, Bely. tak. 45, Egy. Bpest főv. 247, Magy. Alt. Tak. 238, Pesti Hazai Első 4760, Borsod-Misk. 136, Concordia 57, Első bp. gőz 113, Gizella 60, Hungária gőzm. 120, Viktória 205, Beocsini 1280, Borsodi szén 160, Szászvári 490, Kohó 1070, Drasche 380, Magnezit 3575, M. Alt. kőszén 3095, Ujlaki 270, Urikányi 950, Globus 56, Koburg 56, Csáky 26, Fegyver 1535, Ganz-Danub. 4650, Ganz-Vill. 2400, Győrfly-Wolf 105, Hoffher 170, Láng 169, Lipták 19, Rössemann 91, Schlick 106, Schuller 40, Teudloff 93, Wörner 20, Osztr. légsz. 900, Baróti szesz 10, Boni 104, Danica 132, Egisz 57, Izzó 755, Papiripar 46, Flóra 220, Goldberger 88, Hungária műtr. 240, Karton 95, Klotild 130, Cukoripar 3875, Österm. 293, Rugsyanta 272, Vasuti forg. 295, Marosv. petr. 115, Mezőg. ipar 662, Oceán 45 fél, Olajipar 86, Phöbus 442, Villányi p. 52, Alt. fp. (Mercur) 11 fél, Egy. fa 50, Guttman 870, Lignum-Tröst 118, Malomsoky 17 fél, Neuschloss-Lichtig 93, Uj Ofa 630, Rézbányai 152, Szlavona 92, Union d. Usines 2375, Zabolai 245, Zenta és rosk. 190, Adria 725, Atlantica 49, Levante 232, Trust 121.

HALLÓ!

Vezér áruház

árjegyzéke:

Női fátyol harisnya	—	—	Lei 125
Flor l. harisnya	—	—	85
Flor l. férfi sokni	—	—	75
Férfi selyem nyakkendő	—	—	135
Férfi zsebkendő	—	—	11
Simhy nyakkendő	—	—	21
Kötött	—	—	25
Féfi gallér l-a	—	—	15
Férfi sokni	—	—	25
Női keztyű	—	—	48
Férfi	—	—	4

Ezer féle cikke mélyen leszállítva.

Téll áru-cikkek áron alul adatnak el.

NYILTÉR

Értesítés. Van szerencsém a nagyvár-mű közönség szíves tudomására hozni, hogy a Terézia-utca 6. szám alatt

Vadász József és Társa

eg alatt **tűzifakereskedést nyitottam.** — Raktáron tartok s házhoz szállítok úgy hasáb, mint aprított tűzifát bármilyen mennyiségben és minőségben. Amidőn szíves megrendelését kérem, biztosíthatom, hogy tisztességes, becsületes kiszolgálással teljes megelégedését fogom bírni. Szíves parfogást kér teljes tisztelettel

Vadász József volt rendőrkapitány.

Megrendelhető a telepen: Terézia-utca 6. és Vadászné kezimunka üzlet, J. Vulcan (N. Sándor) u. 4

Értesítés. Van szerencsénk értesíteni a t. utazóközönséget, hogy irodánkat Str. General Mosoiu (Mezei Mihály) 7. szám alól Str. Alexandrii (Teleki-utca) 11. Kereskedelmi és Iparkamara épületébe helyeztük. N. Brück & Co. Filiala Oradea-Mare.

Köszönelnyilvánítás.

Mind azoknak, akik fered etetlen emelkedő Kató hugomnak temetésén csatládon megismeretlen fájdalomt kegyele és megelégedéssel enyhíteni akartak és ezáltal távollétemben szerető támogatást pótolni öhajították, e uton fejezem ki legmélyebb hálát és köszönetet.

IIj Árvay Árpád.

Utazót keresünk

ki női konfektóban Erdélyt, vagy Regátot látogatja keresett cikk terjesztésére. Művirág szakmában jártasak előnyben. — Ajánkozásokat referenciával a Hegedűs Hirlapirodába kérünk

"Agilis és Megbízható" jelűre.

ASZÓDI TERMÉSZETI MEGÉRKEZTEK ANGOL RUMOKKAL

Tűzifa

elsőrendű bükk, cser, tölgy és gertyán, bármilyen mennyiségben kapható termelői áron

házhöz szállítva

FARAGÓ és MAJOR fatemelő cégnél

Telefon: Tűzifatelep (Str. Socolompu. 5) 11-36
Központi iroda (Str. Nic. Zsiga — Lukács György-utca 4) 12-98

Körös-utca 10. számú új bérpalota, kedvező fizetési feltételekkel eladó.

Ugyanott üzlet és souterin-helyiségek kiadók

SZARVAS és KLEIN okl. mérnökök, Szent János-utca 33 — Telefon 5 74.

Van még eladó

circa 1 mi ló

alanyvesző.

Ambrosi, Fischer és Tsal r.-t.

Alud — Nagyenyed.

Gyümölcsfák és szőlőültvényekről ingyen árjegyzék.

Keresek műhelyt

központban cca. 15 méterest. Ügy-nokok díjaztatnak Fotoel/abda üzem Nicolae Iorga (volt Zöldia-utca) 5. szám az udvarban. —

ASZÓDI 8 FÉLE ZAMATÚ DÖRKÖLT KÁVÉI IZRE ÉS ZAMATRA UTANOZHATATLAN KIZÁRÓLAG KAPHATÓ A SAS PALOTAI ÜZLETÉBEN

MEGHÍVÓ.

A NAGYVÁRADAI AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR KORONA TAKARÉKSZÖVETKEZET júlyó évi február 5-én délelőtt 12 órakor, a Nagyváradai Agrár Takarékpénztár rt. üzleti helyiségében (Str. Postei—Uri-utca és Str. Regele Ferdinand—Rákóczi-ut sarok) tartandó

XIII. évi rendes közgyűlésre,

melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívhatnak.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

1. Az igazgatóság, felügyelő-bizottság és felszámoló-bizottság jelenlése, a zárszámadások, mérleg, nyereség-vesztesség-számla előterjesztése a lejárt XIII. évtársulat felszámolásának bejelentése és ezek feletti határozathozatal.
2. A felszámoló 1922—23. XIII. haszonredményének felosztására vonatkozó igazgatósági javaslat feletti határozathozatal.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére megadandó felmentvény feletti határozathozatal.
4. Az új évtársulat megalakulásának bejelentése.
5. Az 1924. év végén felszámoló XIV. évtársulat háromtagú felszámoló bizottságának kiküldése.
6. Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok megválasztása.
7. Esetleges indítványok, melyek a közgyűlés előtt 8 nappal beadattak.

Nagyvárad, 1924 január 25.

AZ IGAZGATÓSÁG.

MÉRLEG-SZÁMLA: Vagyon: Értékpapírok 639.393.— L, Kötelezvények 694.426.46 L, Előlegkelcsönök 860.342.44 L, Pénzüntézeteknél elhelyezett tőkék 1,785.180.— L, Adások 1,538.100.— Lei. Teher: Részjegyek 450.— Lei, Heti befizetések 3,386.739.84 L, Hitelező 2,038.100.— L, Fel nem vett osztalékok 214.53 L, Nyereség 90.937.51 Lei.

NYERESÉG-VESTESÉG-SZÁMLA. Veszteség Kamatok 164.615.12 Lei, Tisztviselői fizetések 45.482.— Lei, Üzleti költség 17.667.75 Lei, Leírás 1.483.50 L, Nyereség 90.937.51 L. Nyereség: Áthozat a múlt évről 3.205.33 L, Kamatok 265.254.05 L, Különléle jövedelmek 51.726.50 Lei.

Kivonat az alapszabályokból.

34. §. A közgyűlésen a szövetkezet minden tagja gyakorolhatja szavazati jogát. Minden jogosult tag minden törzsbetét után egy szavazattal bír. Távollevők más meghatalmazott tag utján, kiskorúak csak bejelentett képviselőjük, jogi személy, vagy erkölcsi testület pedig az ezen célból kijelölt személy utján gyakorolhatják szavazati jogukat. Minden tag csak egy ilyen meghatalmazást válalhat el.

35. §. Mindenki a törzsbetét jogosultságáról, szavazatának számáról igazolványt kap, melyet legkésőbb a közgyűlés megnyitása előtt két órával a szövetkezet helyiségében kiváltani tartozik. Ugyanez a meghatalmazások is bemutatandók. A közgyűlésen csak a már kiváltott igazolványok alapján adnak ki szavazati lapot. A közgyűlésen a személyazonosság igazolása követelhető. Aki belizelésével 12 hétnél nagyobb hátralékban van, vagy kötelezettségeinek elmulasztása miatt per alatt áll, ha azokat a közgyűlésig nem rendezte, szavazati jogát nem gyakorolhatja. A feloszló évtársulat tagjai, ha más évtársulatnak nem tagjai, csak a feloszló évtársulat ügyeire vonatkozólag bírnak szavazati joggal.

201

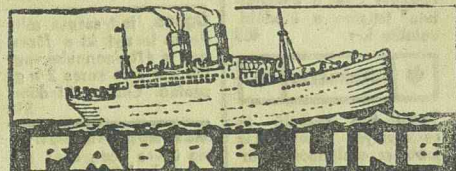
Délutáni és estélyi ruhák
Bundák
Fehérneműek
Szőrmék

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig

Holzer

dívatházában

Budapest, IV. Kossuth Lajos-u 9.

FRANCIA HAJÓZASI TÁRSASÁG

Direkt vonalak átszállás nélkül:

CONSTANTA direkt NEW-YORK

CONSTANTA-JAFFA-MARSEILLE

CONSTANTA — CANADA

CONSTANTA DÉL-AMERIKA

Felvilágosításokért és jegyek iránt lehet érdeklődni:

„SARNIA” Pasagiul Comodia, BUKAREST, és „RECLAMA” CLUJ.

HAVRE — NEW-YORK
Gyorspostajáratok

KANADA - KUBA - MEXICO - NEW-ORLEANS
HAITI - ANTILLÁK - ÉSZAKAFRIKA felé

Felvilágosításokat nyújt:
Soc. „SARNIA” Pasagiul Comedia București és „RECLAMA” Cluj.

